

Zápis

z obhajoby disertační práce **Mgr. Olgy Nádvorníkové** konané dne **10. května 2012**,

téma práce: ***Korpusová analýza faktorů sémantické interpretace francouzského gérondivu***,

přítomní členové komise:

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D. (předseda)
prof. PhDr. Sylva Hamplová, CSc.
prof. PhDr. Jana Králová, CSc.
prof. PhDr. Bohumil Zavadil, CSc.
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
PhDr. Hana Loucká, CSc.

Předseda komise doc. Čermák zahájil obhajobu a představil přítomným kandidátku.

Školitelka dr. Loucká seznámila komisi s průběhem studia Mgr. Nádvorníkové a představila její disertační práci.

Předložená disertační práce přináší podrobný a zároveň syntetický pohled na problém francouzského gérondivu. Vychází z Kleiberova návrhu „interpretační instrukce“, který rozšiřuje o faktor pozice. Originálním prvkem je srovnání francouzštiny a češtiny.

Kandidátka seznámila přítomné se svou disertační prací. Nejprve uvedla svá metodologická východiska a upozornila na možnosti a meze korpusové analýzy. Při sémantickém rozboru gérondivu navazovala na Kleiberův model „interpretační instrukce“, který chápe gérondiv jako významově vágní formu, jejíž sémantika je určena kontextovými faktory. Představila hlavní výsledky kvantitativních analýz, v nichž použila jako kritéria mj. sémantickou klasifikaci sloves, gramatické faktory (negace, rámcová konstrukce aj.) a pozici vzhledem k větě řídící. Mezi možnostmi dalšího rozšíření výzkumu uvedla mj. podrobnější analýzu sémantických typů sloves, studium konkurence s přítomným participiem a lexikálními prostředky s podobnou funkcí, a dále hlubší kontrastivní analýzu na základě paralelních korpusů.

Oponentka doc. Sládková shrnula obsah disertační práce a kladně zhodnotila její detailnost a empirickou obsáhlou. Ocenila také to, že při analýzách byla využita translatologická kritéria. Pokud jde o formální stránku, upozornila na značný celkový rozsah práce a z něj vyplývající nepřehlednost některých pasáží, nesoustavnost v uvádění českých ekvivalentů, současné používání nepřechýlených a přechýlených forem vlastních jmen a občasné chyby v číslování stran. Na závěr práci doporučila k obhajobě.

Oponent doc. Radimský ocenil originalitu práce, jejímž tématem je formálně dobře ohraničený jev s neurčitou sémantikou, a vyzdvihl bibliografickou fundovanost textu, rozsah korpusových rešerší i fakt, že autorka korigovala všeobecně přijímanou představu o tom, že gérondiv není slučitelný se stavovými (příp. neakčními) slovesy. Zmínil se o některých nejasnostech ve výkladu o souvislostech mezi typem slovesa a sémantickou interpretací gérondivu, zvláště pokud jde o zachycení kauzálních vztahů, a upozornil na absenci koherentního syntaktického modelu, z něž by analýzy vycházely, na používání termínu „predikace“ bez dostatečného upřesnění a na problematičnost některých kvantitativních závěrů.

Kandidátka poděkovala oponentům i členům poroty a vyjádřila se k formulovaným připomínkám. Určitá nepřehlednost textu je dána jeho bohatší hierarchizací (mj. i dvoustupňovým

systemem závěrů). Zdroje příkladů nejsou uváděny pro stručnost. Ženská příjmení cizího původu autorka přechylovala, pokud byla syntakticky zapojena, avšak při odkazování je používala pro snazší identifikaci v nepřechýlené podobě. Práce si klade za cíl obsáhnout co nejúplnější množinu faktorů, které mají vliv na sémantickou interpretaci gérondivu, což se ovšem projevuje v heterogenosti popisu; jednotný model autorka alespoň částečně nahrazuje hierarchizací těchto faktorů. Všechny kvantitativní závěry jsou pouze tendencemi, které je třeba chápat relativně. Na syntaktické úrovni vycházela autorka z koncepce polopredikace. Využití termínu „predikace“ považuje za opodstatněné, avšak připouští, že mohlo být explicitováno.

Předseda komise zahájil diskusi. Doc. Petkevič se nejprve zeptal na praktické aspekty hledání v dostupných francouzských korpusech. – Kandidátka uvedla, že hlavní korpus Frantext je dostatečně rozsáhlý, avšak neobsahuje úplné morfologické značkování a hledání v něm je technicky náročné. Existují i jiné, veřejně nepřístupné korpusy, obvykle menšího rozsahu a se specifickým zaměřením. Dále doc. Petkevič poukázal na úctyhodný rozsah disertace a zeptal se, zda se počítá s jejím vydáním. – Doc. Čermák uvedl, že Ústav románských studií počítá se zveřejňováním výjimečně kvalitních doktorských prací.

Po neveřejné poradě a hlasování přistoupila komise k vyhlášení výsledku obhajoby:

Komise navrhla udělit Mgr. Nádvorníkové titul doktor (Ph.D.).

Zapsal: Tomáš Duběda, Ph.D.

Předseda komise: doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.